

Ημερίδα «Πρόσφυγες και Μετανάστες: παιδαγωγικές προσεγγίσεις»

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1: Μέθοδοι στήριξης παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στο σχολείο

Μαρία Μιχαήλ Κολλύφα
Εκπαιδευτικός

Email: mariakollyfa@gmail.com

3 Νοεμβρίου 2018

Δομή παρουσίασης

Παιχνίδι γνωριμίας

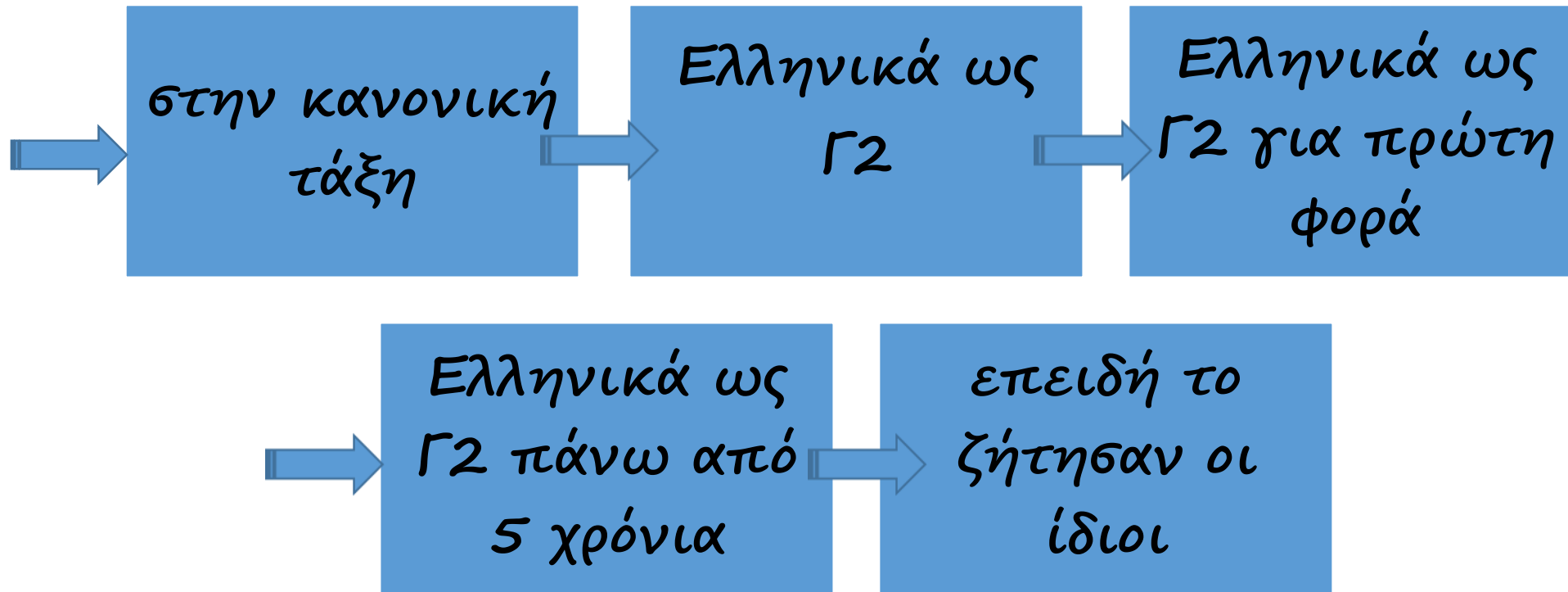
Βιωματικές δραστηριότητες

Δράσεις κατά την περσινή χρονιά στο Α'
Δημοτικό Σχολείο Παλουριώτισσας

Αναστοχασμός

Παιχνίδι γνωριμίας

Αλλάζουν καρέκλα όσοι εκπαιδευτικοί διδάσκουν σε μαθητές με ΜΤΒ ...

Βιωματική δραστηριότητα «Έρημος»

ΠΡΟΒΛΗΜΑ: Είμαι στην έρημο με ελάχιστο νερό στο παχούρι μου

ΕΡΩΤΗΜΑ: Πώς θα επιβιώσω;

Συζήτηση σε ομάδες των δύο ατόμων

Τι νιώθω/τι σκέφτομαι/τι με προβληματίζει/πώς αντιδρώ;

Οι συνθήκες είναι δεδομένες

ΛΥΣΗ: αξιοποιώ ότι έχω στον μέγιστο βαθμό

Βιωματική δραστηριότητα «Έρημος» (συνέχεια)

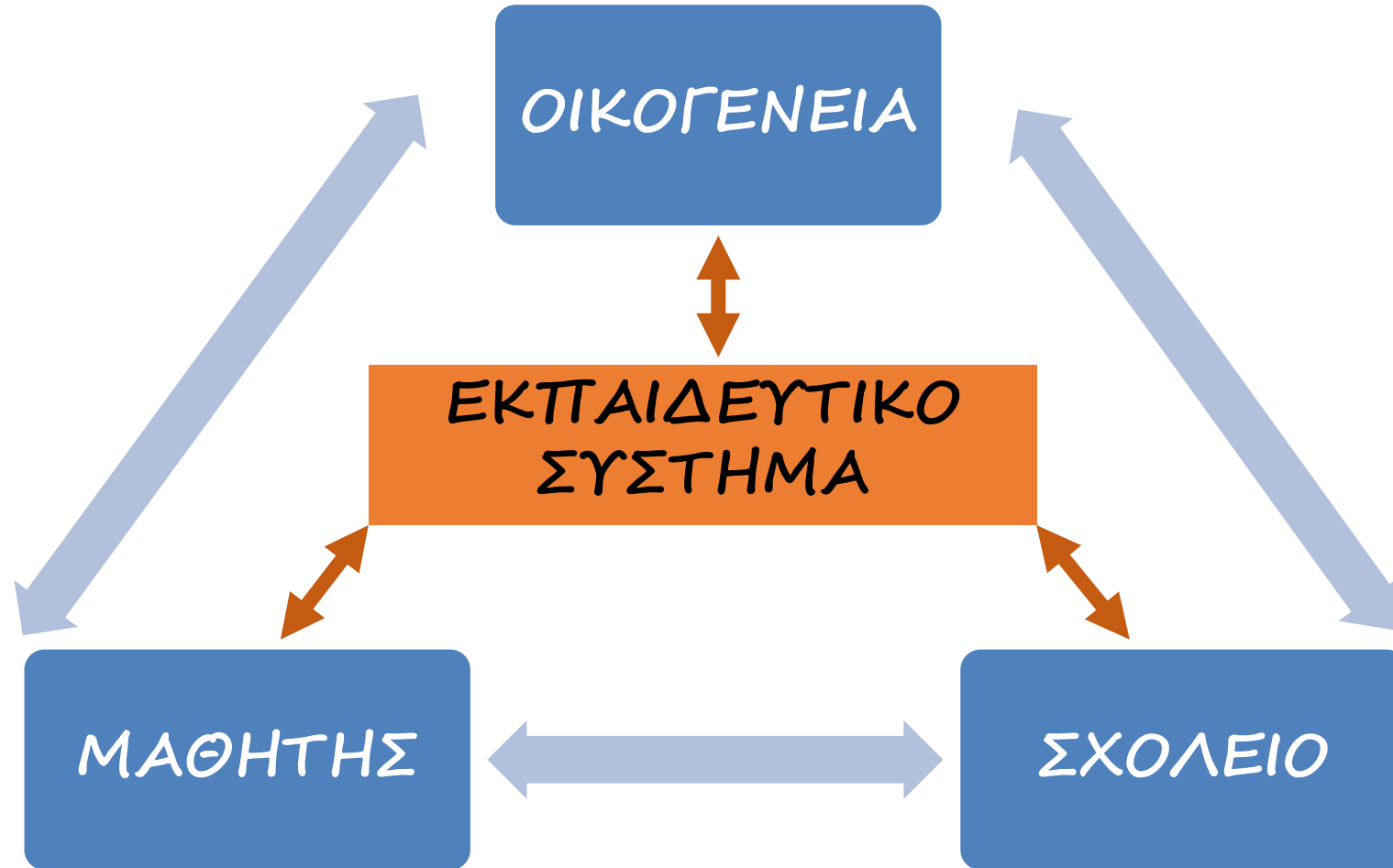
Συζήτηση σε ομάδες 3 ζευγαριών (6 άτομα)

- Υπήρχαν διαφορές κατά τη συζήτηση;
- Ήταν εύκολο να αποφασίσετε;
- Υπήρχαν συγκρούσεις κατά την αναζήτηση της λύσης;
- Υπήρξε εμπλουτισμός στις ιδέες, εξεύρεση καλύτερης λύσης του προβλήματος;

δικτυωθείτε και μοιραστείτε εμπειρίες

Ολιστική αντιμετώπιση βτήριξης των μαθητών με ΜΤΒ

Διάχυση εμπειριών – δικτύωση

Συζήτηση για την ολιστική αντιμετώπιση του θέματος της στήριξης των μαθητών με ΜΤΒ στο σχολείο (τέσσερις άξονες):

- «Εκπαιδευτικό σύστημα»
- «Εκπαιδευτικοί»
- «Μαθητές»
- «Γονείς»

Συνεργαστείτε σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων. Συζητήστε για τον κάθε έναν από τους τέσσερις άξονες και γράψετε τις σκέψεις και τις εμπειρίες σας αλλά και τις δράσεις σας (κάτι που πετύχατε ατομικά ή ως σχολείο) στο ανάλογο χαρτόνι.

Εκπαιδευτικό σύστημα

- ✓ Επιμόρφωση εκπαιδευτικών, διευθυντών και επιθεωρητών
- ✓ Στήριξη εκπαιδευτικών και διευθυντών
- ✓ Βασικό πτυχίο (απαραίτητες αλλαγές για να καλύψει τις νέες εκπαιδευτικές ανάγκες)
- ✓ Ενεργοποίηση καταλόγου εκπαιδευτικών που έχουν τα προσόντα και το ενδιαφέρον να διδάξουν σε μαθητές με ΜτΒ
- ✓ Θέσπιση Κανονισμών για το θέμα όχι απλά εγκύκλιοι
- ✓ Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας ως Γ2 σε μαθητές με ΜτΒ

Εκπαιδευτικό σύστημα (συνέχεια)

- ✓ Πρακτικές: Ειδική τάξη/γενική τάξη/τάξη ένταξης
- ✓ Υπηρεσίες διερμηνέα (τώρα μέσω του Κέντρου Εξυπηρέτησης Μεταναστών)
- ✓ Κονδύλια για εποπτικά / τεχνολογία / για εξωσχολικές δραστηριότητες / βοηθοί δάσκαλοι, ΔΡΑΣΕ, αξιοποίηση εθελοντών
- ✓ Διαγνωστικά τεστ
- ✓ Ευκαιρίες για ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας
- ✓ Διασπορά μαθητών σε πολλά σχολεία αντί γκετοποίηση

Εκπαιδευτικοί

- ✓ Κίνητρα (φέτος επιμορφώνομαι και εξειδικεύομαι για να διδάξω σε μαθητές ΜΤΒ και μετά τι;)
- ✓ Προσδοκίες αλλά και απαιτήσεις από όλους (μαθητές, γονείς, διεύθυνση σχολείου, υπουργείο...) για βελτίωση
- ✓ Στόχοι για βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- ✓ Επιμόρφωση για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2
- ✓ Εκπαιδευτικές μέθοδοι/προσεγγίσεις/πρακτικές: μέθοδος CLIL, διαφοροποίηση της διδασκαλίας και μάθησης, μαθητές ως βιογραφίες, ενσωμάτωση ΤΤΕ

Εκπαιδευτικοί (συνέχεια)

- ✓ Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τις δυσκολίες που πιθανόν να αντιμετωπίζουν οι μαθητές με ΜτΒ κατά την εκμάθηση της Ελληνικής (με βάση τη μητρική τους γλώσσα) → *language aware*
- ✓ Αξιοποίηση μητρικής γλώσσας μαθητών ΜτΒ

 Συνειδητοποίηση ότι η χρήση της μιας γλώσσας ενισχύει την άλλη γλώσσα. Η χρήση της μητρικής στοχεύει στην ανάπτυξη της κατανόησης ώστε να εξελιχθούν οι ικανότητες των μαθητών και στις δύο γλώσσες (διαγλωσσικότητα).

Εκπαιδευτικοί (συνέχεια)

- ✓ Βασική εκπαίδευση εκπαιδευτικών
- ✓ Διαπολιτισμική εκπαίδευση εκπαιδευτικών: θετική αντιμετώπιση μαθητών ΜΤΒ και μείωση του ρατσισμού (δια βίου εκπαίδευση)
- ✓ Εκπαιδευτικοί ως ερευνητές
- ✓ Αναστοχασμός – *reflect on my teaching*
- ✓ Αυτοπεποίθηση και επάρκεια του εκπαιδευτικού
→ κίνητρο στον μαθητή

Εκπαιδευτικοί (συνέχεια)

- ✓ Ανάληψη από έμπειρους εκπαιδευτικούς της διδασκαλίας Ελληνικής ως Γ2
- ✓ Θεσμός «Ττυρήνα Εκπαιδευτικού» ή «Συμβούλου»
- ✓ Δικτύωση – networking (ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς/σχολεία/περιφέρειες): συναντήσεις με συναδέλφους για διάχυση καλών πρακτικών, συζήτηση εμπειριών / δυσκολιών
- ✓ Αξιοποίηση εξωτερικών δομών και φορέων

Μαθητές

- ✓ Μαθητές ως Βιογραφίες (γλώσσα στο σπίτι - ιδιαιτερότητες, κοινωνικοοικονομικό προφίλ, τραύματα -ανάγκη ψυχολογικής στήριξης, χρόνια φοίτησης, διάρκεια παραμονής στην Κύπρο, εξέταση προβλημάτων/δυσκολιών) - να τα γνωρίζει το σχολείο
- ✓ Αποδοχή-ενσυναίσθηση-αγάπη
- ✓ Ικανοποίηση αναγκών γλωσσικών, συναισθηματικών, μαθησιακών
- ✓ Υποστήριξη, ενθάρρυνση και παρώθηση
- ✓ Ενίσχυση, χρήση και ανάπτυξη μητρικής γλώσσας

Μαθητές (συνέχεια)

- ✓ Ευκαιρίες να δείξουν τις γλωσσικές τους ικανότητες (πράγμα που δύσκολα μπορούν να κάνουν με την Ελληνική)
- ✓ Τόνωση αυτοπεποίθησης
- ✓ Αποδοχή της γλώσσας τους
- ✓ Ευκαιρίες να νιώσουν ότι οι γνώσεις στη μητρική τους γλώσσα είναι ισάξιες με τις γνώσεις στις άλλες γλώσσες
- ✓ Οικοδόμηση εμπιστοσύνης – συναίσθημα ασφάλειας
- ✓ Αξιοποίηση γνώσεων/ταλέντων
- ✓ Αύξηση κινήτρων
- ✓ Ευκαιρίες επιτυχίας

Μαθητές (συνέχεια)

- ✓ Ευκαιρίες να δείξουν την κουλτούρα τους και την περηφάνια τους για αυτήν
- ✓ Υποβοήθηση της εκμάθησης της Γ2
- ✓ Βοήθεια στην κατ' οίκον εργασία
- ✓ Ευκαιρίες για αλληλεπίδραση με σκοπό τη μάθηση
- ✓ Κοινωνική ένταξη
- ✓ Κίνητρα για να μάθουν την ελληνική γλώσσα και για να τη χρησιμοποιούν με τους συνομήλικους
- ✓ Γλώσσα και καταγωγή αποτελούν μέρος της ταυτότητας -> δεν θέλουμε να την απαρνηθούν οι μαθητές

Γονείς

- ✓ Αποδοχή τους
- ✓ Εξέταση προβλημάτων δυσκολιών και στήριξη σε όλα τα επίπεδα (συναισθηματική, υλική)
- ✓ Κατανόηση και ενσυναίσθηση
- ✓ Παροχή υποστήριξης, ενίσχυσης, παρώθησης και ενθάρρυνσης
- ✓ Επικοινωνία και στενή συνεργασία με τη βοήθεια διερμηνέα
– θεσμός διαμεσολαβητών γονιών / παιδιών
- ✓ Αξιοποίηση προσφύγων και μεταναστών 2^{ης} γενιάς
- ✓ Μετάφραση ανακοινώσεων και εντύπων π.χ. ωρολόγιο, κώδικας επικοινωνίας π.χ. για την κατ' οίκον εργασία

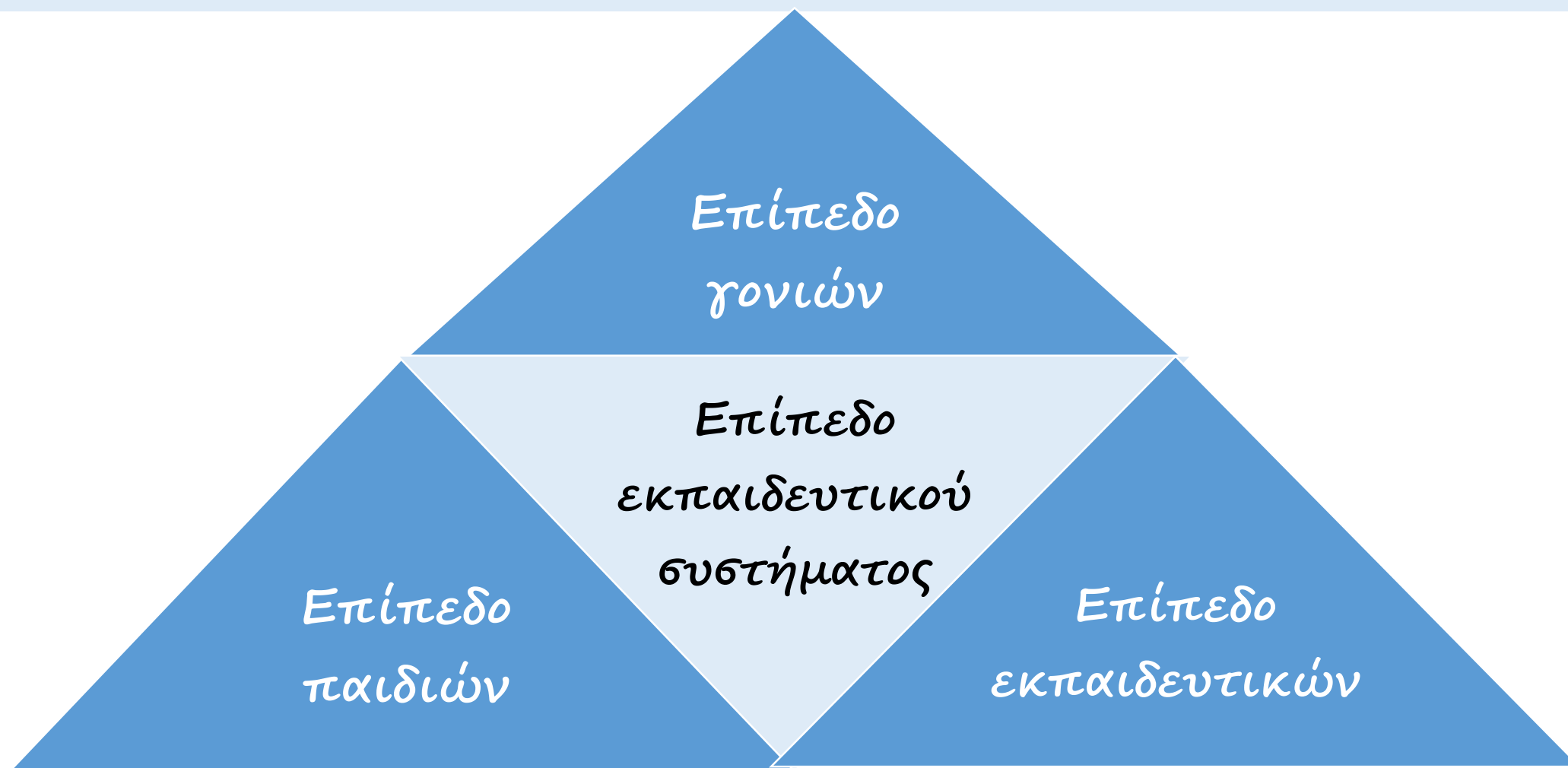
Γονείς (συνέχεια)

- ✓ Οικοδόμηση εμπιστοσύνης
- ✓ Στήριξη ώστε να κατανοήσουν το εκπαιδευτικό μας σύστημα και πώς λειτουργεί
- ✓ Βοήθεια στο να κατανοήσουν ότι η γλώσσα αποτελεί όχημα για ανοδική πορεία σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα

μείωση απουσιών, θετική στάση μαθητών, συμπεριφορά

Δράσεις κατά την περσινή χρονιά

Επίπεδο γονιών

- ✓ Συνάντηση με αραβόφωνες μαμάδες στην αρχή της χρονιάς
- ✓ Χρήση υπηρεσιών διερμηνέα σε τακτό χρόνο για την επαφή τους με τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου, μετάφραση εγγράφων και ανακοινώσεων
- ✓ Αξιοποίηση γονέων διαμεσολαβητών
- ✓ Ενημέρωση γενικά και ειδικά για τη διδασκαλία των Μαθηματικών
- ✓ Διοργάνωση Ημερίδας «Μαθαίνω Ελληνικά με τους γονείς»
- ✓ Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (INTEGR8 και URBAGRI4WOMEN) σε συνεργασία με τον Οργανισμό CARDET
- ✓ Επιμορφώσεις με σκοπό την ενδυνάμωση γυναικών ΜΤΒ (Υπηρεσίες στην Κύπρο, ΤΤΕ)

Συνάντηση με αραβόφωνες μητέρες στην αρχή της χρονιάς στην παρουσία διερμηνέα

Αξιοποίηση γονέων: Γονείς ως διαμεσολαβητές και εθελοντές

Ημερίδα Ελληνικής γλώσσας (Μαθαίνω Ελληνικά με τους γονείς)

ΣΤΑΘΜΟΣ 1

- Ακρόαση
 - Προφορικός λόγος
- Talking board
Quizlet (tablets)

ΣΤΑΘΜΟΣ 2

- Ακρόαση
 - Σύνδεση Προφορικού / Γραπτού λόγου
- Παιχνίδι: Τόμπολα

ΣΤΑΘΜΟΣ 3

- Γραπτός λόγος
 - Ορθογραφία
- Δημιουργία συννεφόλεξου
Word Cloud (tablets)

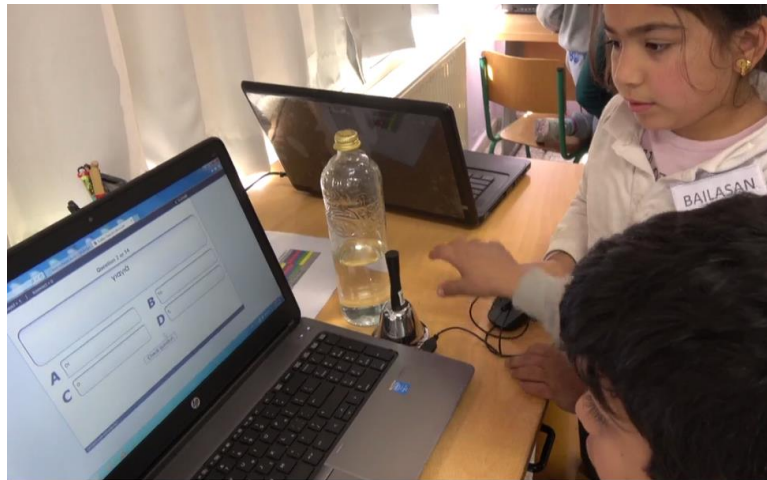
Ημερίδα Ελληνικής γλώσσας (Μαθαίνω Ελληνικά με τους γονείς)

Σταθμός 4

Γραμματική: Οριστικό άρθρο

Παιχνίδια

Kubbu (H.Y., Laptops)

Σταθμός 5

Προφορικός λόγος

Γραμματική: ρήμα «αγαπώ»,
προσωπικές και κτητικές αντωνυμίες

Παιχνίδια με ζάρια

Ημερίδα Ελληνικής γλώσσας (Μαθαίνω Ελληνικά με τους γονείς)

Αρχική δραστηριότητα

Τα παιδιά συστήνουν τους γονείς τους.

Χρήση λεξιλογίου ενοτήτων: «Μελένε», «Φρούτα», «Λαχανικά», «Φαγητά και ποτά»

Γραβάτες

Τελική δραστηριότητα

Τα παιδιά φτιάχνουν με τους γονείς τους το γενεαλογικό τους δέντρο

Χρήση λεξιλογίου ενότητας «Οικογένεια»

Γενεαλογικό δέντρο

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα INTEGR8

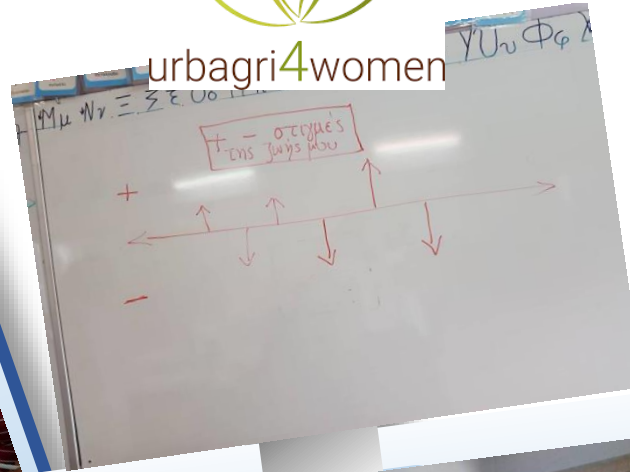
Αξιοποίηση του δυναμικού των γυναικών
μεταναστριών ως εμπειρογνώμονες της ένταξης

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα URBAGRI4WOMEN (κοινωνική ένταξη και χειραφέτηση των γυναικών)

urbagri4women

Επιμόρφωση γονέων-Δίκτυα

Η.Υ.: EMAIL, ΜΗΧΑΝΕΣ
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Επιμόρφωση γονέων-Δίκτυα

**ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΑΜΕΣΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥΣ**

Επίπεδο μαθητών

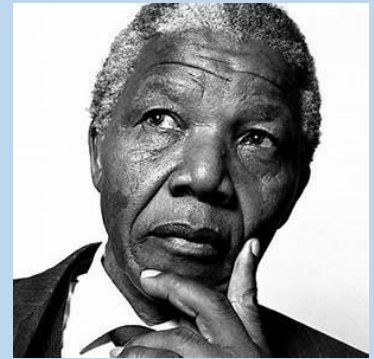
- ✓ Γνωριμία με μαθητές / πρώτη αξιολόγηση / δημιουργία ομάδων
- ✓ Οργάνωση αίθουσας
- ✓ Γνωριμία με τα υλικά που προτείνονται από το ΥΠΠΤ
- ✓ Δημιουργία προσωπικών φακέλων μαθητών
- ✓ Παιχνίδια
- ✓ ΤΠΕ
- ✓ Φιλαναγνωσία
- ✓ Δημιουργία παραμυθιού

Διδακκαλία στην ειδική και γενική τάξη

- ✓ Διδακκαλία που να καλύπτει όλες τις δεξιότητες (παραγωγή και κατανόηση προφορικού λόγου, παραγωγή και κατανόηση γραπτού λόγου) μέσα από την επικοινωνιακή προσέγγιση με τη χρήση δραστηριοτήτων (παιχνίδια, χρήση ΤΤΕ)
- ✓ Λεξιλόγιο
- ✓ Ακρόαση
- ✓ Ανάγνωση με κατανόηση (εποπτικοποίηση)
- ✓ Γραμματική
- ✓ Παραγωγή λόγου (γραπτού και προφορικού)
- ✓ Διαμορφωτική αξιολόγηση

Δημιουργία δίγλωσσου παραμυθιού

Nelson Mandela:

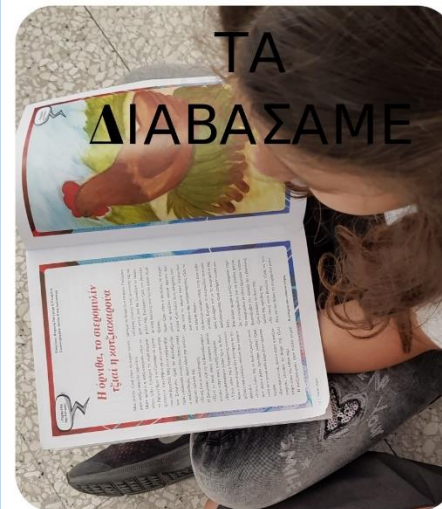
“If you talk to a man in a language he understands, that goes to his head. If you talk to him in his language, that goes to his heart”.

Δημιουργία δίγλωσσου παραμυθιού

- ✓ Παραμύθι = βασικό επικοινωνιακό μέσο μεταξύ ομάδων-ατόμων
- ✓ Βασικός ήρωας → έχει να αντιμετωπίσει δυσκολίες και προβλήματα σε ένα ξένο περιβάλλον (απόφαση φυγής και αγώννας επιβίωσης: «Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων», «Χάνδελ και Γκρέτελ», κλπ.)
- ✓ Βασική ιστορία → η πάλη του ήρωα, η οποία υπάρχει σε όλους τους πολιτισμούς και είναι διαχρονική → σύνδεση με τον πρόσφυγα και τον μετανάστη
- ✓ Πολυπολιτισμικότητα και διαφορετικότητα («Η Χιονάτη και οι 7 νάνοι», «Η Πεντάμορφη και το Τέρας», «Ο Σπανός και οι 40 Δράτσιοι», «Η Κουταλού»)

Πώς γεννήθηκε η ιδέα για το παραμύθι ... Πώς υλοποιήθηκε...

- ✓ Άρχισε να αιωρείται κατά τη διδασκαλία της Ενότητας «Φαγητό» – σύγκριση κουλτούρας
- ✓ Εδραιώθηκε μέσα από τις δράσεις φιλιαναγνωσίας
- ✓ Αρχίσαμε με τα παιδιά έρευνα για ένα λαϊκό παραμύθι που να υπάρχει και στις δύο κουλτούρες με κοινά στοιχεία στην πλοκή. Δύο διαφορετικές εκδοχές της ίδιας ιστορίας (στα Ελληνικά και στα Αραβικά) αυθεντικές
- ✓ Νιώσαμε την ανάγκη για συνεργασία με αραβόφωνη εκπαιδευτικό
- ✓ Αναζητήσαμε χορηγούς

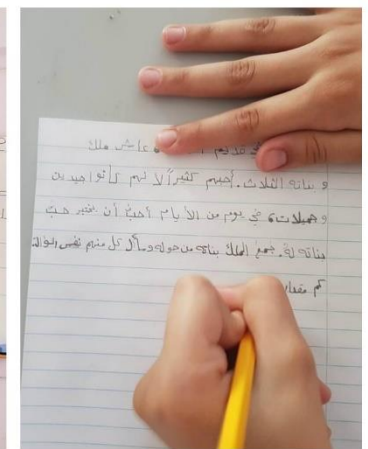

Δημιουργία δίγλωσσου παραμυθιού

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

- ✓ Διαφύλαξη διαδικασίας από τον ρατσισμό
- ✓ Σεβασμός ιδιαιτερότητας του γραπτού λόγου της αραβικής (φορά)
- ✓ Διδασκαλία: Συνεξέταση κειμένων

➔ Πώς οι διαφορετικοί πολιτισμοί έχουν επηρεάσει το περιεχόμενο της ιστορίας

Συγγραφή παραμυθιού

<https://animoto.com/play/U1UQZ7k5rumX3eRAOcCh5A>

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

ΣΚΕΨΕΙΣ για την εικονογράφηση

- πώς δείχνουμε τα συναισθήματα
- (πρόσωπο, σώμα)
- ωραία χρώματα
- απλές εικόνες
- ΔΕΥ ΠΡΕΠΕΙ να φοβίζονται τα παιδιά.
- πολλές εικόνες και λίγα λόγια για μικρά
- θέση της εικόνας
- σκηρικό ιστορίας
- ήρωες ιστορίας

Δημιουργία φόντου

Δημιουργία χαρακτήρων

Ανατροφοδότηση για την εμπειρία από τους μαθητές

- Δάνα
- Ζάιτ
- Φάτιμα

Επίπεδο εκπαιδευτικών

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ:

- ✓ Κατά τις συνεδρίες προσωπικού
- ✓ Μέσα από μεντορισμό (στα κενά μας)
- ✓ Από τη διευθύντρια μας
- ✓ Από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ενδοσχολική από τη Δ. Κυπριανού)
- ✓ Μέσα από το ΔΡΑ.ΣΕ
- ✓ Με σκιώδη εργασία (job shadowing)
- ✓ Στον ελεύθερο μας χρόνο

Επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος

- ✓ Επαφή με επιθεωρήτρια και ΥΠΤΤ
- ✓ Αιτήματα για αναστολή φοίτησης μαθητών
- ✓ Εξάντληση όλων των ευκαιριών για εξασφάλιση κονδυλίων ή βοήθειας (ΔΡΑ.ΣΕ., Αγωγή Ζωής, κλπ.)
- ✓ Σκέψεις για δημιουργία σχολικού δικτύου και συνεργασία με άλλα σχολεία με παρόμοια προβλήματα

Αναστοχασμός

Κατακλείδα με μια λέξη: Τι αποκόμισα από το εργαστήριο;

Διατύπωση μιας πρότασης κατακλείδας: Τι έμαθα από το εργαστήριο;

Αναστοχασμός πάνω στις δραστηριότητες του εργαστηρίου:

Τι δε με ικανοποίησε;

Τι θα ήθελα να μάθω ακόμη;

Ευχαριστώ

Ευχαριστώ

